Historie Státního okresního archivu Rokycany

Okresní archiv v Rokycanech byl ustaven na základě vládního nařízení o archivnictví č. 29/1954 Sb. jako zařízení okresního národního výboru. Jeho předchůdcem byl městský archiv v Rokycanech, o jehož existenci máme první zmínky již k roku 1675. Okresní archiv sídlil od svého vzniku v nevyhovujících podmínkách na několika místech a následně v budově děkanství v Rokycanech. Od šedesátých let 20. století byl pak umístěn i v depozitářích mimo město (bývalá škola ve Svojkovicích, kulturní dům v Těškově, zámeček v Holoubkově). Na děkanství byly uloženy jen nejcennější archivní fondy.

V roce 1990 dostal archiv výpověď z dosavadních prostor a bylo třeba získat vhodný objekt, ten byl nalezen v areálu tzv. starých kasáren v Jeřabinové ulici nedaleko centra města. Kasárna byla vybudována pro 7. zeměbranecký prapor dělostřelců v letech 1898–1899, první vojáci se do nich nastěhovali 1. 9. 1899. Areál pak sloužil vojenským účelům s výjimkou let 1918-1926 až do roku 1990. Za první světové války zde byl umístěn vojenský lazaret. Po válce byla kasárna uvolněna a železniční správa zde ubytovala rodiny československých železničářů, kteří po převratu ztratili zaměstnání ve Vídni. V poválečném období tu fungovala polévková kuchyně pro chudé děti ve věku od 2 do 14 let. Když bylo v roce 1926 rozhodnuto o přidělení 102. dělostřeleckého pluku do Rokycan, město provedlo opravu kasáren za 186 500 Kč.

V současnosti je archiv umístěn v obou předních budovách, a to v původní štábní budově a v bývalém augmentačním skladu. Každá z těchto jednopatrových budov je 48 m dlouhá a 10 m široká. Mimo archiv sídlí v areálu kasáren i Střední škola Rokycany. Do nových prostor byly archiválie z děkanství přestěhovány v červnu 1991. O dva roky později sem byly přemístěny i materiály z Holoubkova. Obě budovy určené pro archiv byly částečně rekonstruovány.

V letech 1991–2002 řídil archiv Okresní úřad Rokycany, od 1. 8. 2002 je vnitřní organizační jednotkou Státního oblastního archivu v Plzni. Prvním okresním archivářem byl jmenován Martin Švígler (do roku 1956), následovali František Titl (1956–1959), Věra Čížková (1959–1961), Petros Cironis (1961–2003) a Hana Hrachová (od roku 2004), kterou v letech 2010-2014 zastoupil Petr Kolář.

Archiv se neustále rozrůstá, dnes je zde uloženo kolem 2,94 běžných km archiválií z let 994–2023. Velkou část tvoří písemnosti státní správy a samosprávy, následují fondy škol, organizací, podniků komunálního charakteru, spolků a několik sbírek. K největším fondům patří Okresní národní výbor Rokycany, Archiv města Rokycany a okresní soudy Zbiroh a Rokycany.